№ 7. Otrdeen, 17. janwari 1912. g. 1912.

Makſà,
Jelgawâ ekſped. ſanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par ½ gadu 1 „ 20 „
par ¼ gadu — „ 60 „

ar peeſuhtiſchanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap
par ½ gadu 1 „ 35 „
par ¼ gadu — „ 70 „

Par adreſes pahrmainu jamakſà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeſchu Awiſes.

Iſnahk 3 reiſes nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un ſeſtdeenâ,

Makſà,
par paſtu peeſuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par ½ gadu 1 „ 60 „
par ¼ gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uſ ahrſemem:
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par ½ gadu 2 „ 80 „
par ¼ gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs makſà 3 kap.

Paſte kaſte № 17.

Redakzija un ekſpedizija:
Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

91. gada gahjums.

Sludinajumi makſà:
par ſihku rakſtu rindinu 8 kap., preekſchpuſê 20 kap.

Jauns! Jauns!
Papiroſi
Patihkamas garſchas!
Dabonami wiſur
KARO
25 gab. 15 kap., 10 gab. 6 kap.
Wislabakàs tabakas!
Sabeedr. Brl. Schapſchal, Sw. Peterburgâ.
Dabonami wiſur!

Kur ir laime?

(Kahds wahrds par tehwijas un tautas mihleſtibu.)

Muhſu deenâs, kur ar tahdu retu dedſibu un neatlaidibu teek waj uſ wiſàm puſem kaiſita beſtizibas un beſtehwijas ſehkla, un kura deemſchehl atrod tik augligu ſemi muhſu jaunàs paaudſes ſirdîs, ihſti weetâ ari wahrdi, kas zilwekam no jauna un atkal no jauna atgahdina to wareno, dailo un deewigo mihleſtibu, ar kuru tas ſaiſtas pee ſawas tehwijas un ſawas tautas. Jaatgahdina winam ſchi warenà mihleſtiba, tapehz ka tikai ta ir ſpehjiga winu pazelt tajâ zehlâ ſtahwokli, kurâ winam kà zilwekam, kas radits pehz Deewa gihmja, jauki peederas ſtahwet un tajâ zeenigi un wihriſchki turetees.

Muhſu deenâs ſazehluſchees noſchehlojami aukſtſirdigi gudrineeki, kuri ſawu nihkons ſirſchu dehl ſchahdi mahk runat un rakſtit:

Tehwſeme un tauta, tee eſot tukſchi wahrdi beſ nekahdas ſinas, — tikai ſkani wahrdi, ar kureem weenteeſigos apmahnot un apmulkojot. Kur zilwekam labi klahjotees, tur eſot wina tehwija, kur winu wismaſak nopuhla un nomoza, tur winam ta brihwiba, tur ta laime...

Bet tee, kas tà runà, paſchi it negribot aiſmirſt, ka wini ar ſchahdu prahtoſchanu itin kà nokahpj noſt no ſawa augſtà un zehlà zilweka ſtahwokla un tuwojas klahtu beſprahtigajeem radijumeem, kas raugas tikai uſ ſawu wehderu jeb kungi un ta kahribam; aiſmirſt un wairs neſajuht ta deewigà gara wehſmu, kura zilweku glahſtidama un ſkaudama to tuwina deewibai.

Spehzigeem, bet pateeſeem un muhſcham neaiſmirſtameem wahrdeem ſchahdus noſchehlojamus zilwezinus tehlo un teeſà muhſu diſcha's, allaſch godam minamais tautas darbineeks Kronwalda Attis, teikdams ſtarp zitu tà: „Wini ehd ſahli kà lopi tikai ſawu deenas ehdamo, un tas, kas wina neſchkihſtus kahrumus baro, tas wineem ſchkeet weenigi ihſtens eſam. — Tadehl jadehj meli; — winu blehdigàs runas un winu mahzibas iſpelna meloſchanas algu. — Pat ſwehrs mihlè; bet tahdi zilweki nemihlè wis, kas Deewa gihmi un deewigas prahtibas ſihmturi tikai ahrigi walkà. — Un tatſchu zilwekam buhs mihlet lihdſ paſchai nahwei; tam nebuhs nekad rimt mihleſchanâ, nedſ muhſcham ſchkirtees no ſawas mihleſtibas. To neſpehj neweens lops, jo tas drihkſt peemirſt, un neweens lopiſks zilweks, jo tahdam patihk tikai baudiſchana.

Tadehl tewim, ak zilweks, iraid tehwu ſeme, ſchi ſwehtà ſeme, ſchi mihlamà ſeme, uſ kuru tawa ilgoſchana zerè un zenſchos. Kur Deewa ſaule tewim pirmo reiſi atſpihdeja, kur debeſs ſwaigſnes tew wiſpirmak atſpulgoja, kur debeſs ſibeni tew wiſpirmak wina wiſſpehzibu parahdija un wina wehtras tewim, ſwehtàs iſbailês aiſgrahbtam, zaur dwehſeli ſchalza: ta ir tawa mihleſtiba, tur ir tawa tehwu ſeme. — Kur pirmà zilwezigà azs wirs tawa ſchuhpuka noleezàs, kur tawa mahte tewi wiſpirmak ſawâ klehpî loloja, kur taws tehws tew tawâ ſirdî ee alſtija mudribas un tizibas mahzibas: tur ir tawa mihleſtiba, tur ir tawa tehwu ſeme, tur tawa — laime. — Un lai tur buhtu plikas poſta klintis, waj tukſchas ſalas, lai tur mahjotu ar tewi kopâ nabadſiba un raiſes, behdas: — tew buhs ſcho ſemi muhſcham mihlu turet; jo tu eſi zilweks un tew nebuhs to aiſmirſt, bet ſawâ ſirdî glabat un ſargat.

Un tahlak Kronwalda Atis ari aiſnemas par brihwibu, t. i. pareiſi ſapraſto, ih ti brihwibu, runadams ſawâ ſkaiſtâ, ſpehzigâ walodâ ſchahdi: „Brihwiba ari naw nekahds tukſchs ſapnis, nedſ poſta mahnis, bet tanî ſalo tawa droſchiba, taws lepnums un ſkaidrà pahrleeziba, ka tu eſi no debeſigas zilts. — Tur ir brihwiba, kur tu brihkſti dſihwot, kà tawai ſtiprai ſirdij patihk... kur tewi tas aplaimo, kas jau tawus tehwu tehwus aplaimoja." — Un lai nezeltos pahrpratums, kahdu brihwibu winſch domajas, Kronwalda Atis jo gaiſcheem un jaukeem wahrdeem leezina tahlak: „Neaiſmirſiſim nekad, ka mehs eſam leelum leelàs walſts (Kreewijas) lozekli. Atſihdami un peekopdami ſawu ihpaſchibu tautas garâ un walodâ, mehs tikai tad kluhſim uſ preekſchu, ka ſchis leelàs, ſlawenàs tehwuſemes zenſibam nekur kaitigi neſtrahdaſim pretim. Jo kad weſelas tehwuſemes labumu omâ nemdami, par ſawu attihſtibu ruhpigi puhleſimees, tad peedſihwoſim ſaldus auglus, breedigas ſekmes, kuplu roſmu pee ſaweem darbeem."

„Schahda tehwuſeme un ſchahda brihwiba ir tas wiſuſwehtakais dahrgums wirs ſemes, ta ir rota, kurai par kodolu eekſchâ ir beſgaliga mihleſtiba un uſtiziba, ta wiskreetnakà manta, kas ween zilwekam wirs ſemes peeder, ko winſch war kahrot eeguhtees. — Tadehl abas, tehwuſeme un brihwiba kaunajai dwehſelei leekas tihri mahni, un tihra gekiba wiſeem teem, kas dſihwo tikai azumirkka baudam.

Bet tee ſtipree ſchaujas lihdſ pat debeſim un padara brihnumus weenteeſigo ſirdîs.

Tad nu zelees jel, kreetno latweeti! Luhdſ Deewu ikdeenas, lai winſch peepilda tawu ſirdi ar ſpehku, lai winſch eededſina tanâ ſirdî uſtizibas un ſirdibas leeſmas.

Tew nebuhs nekahdu mihleſtibu, nekahdu preeku turet par ſwehtaku, nekà tehwuſemes mihleſtibu, nekahdu preeku par ſaldaku, nekà brihwibas preeku, lai tu ſpehtu atkal eeguht to, ko nemahzneeki tew iſkrahpuſchi, un nopelnitos to, ko nelgas aiſkawejuſchi."

(Turpmak beig.)

„Spredikis."

Ar 31. dezembri 1911. g. nobeidſàs „Spredika" 12 gada gahjums. Pagohjuſchâ gadâ „Spredikis iſnahzis 112,500 un wiſos 12. gados 1 milj. un 572,200 ekſemplaros, apzeemojis atkal daudſ tizibas brahlus te dſimtenê un tahlumâ un eepreezinajis ſaweem Deewa wahrdeem laſitaju ſirdis. „Spredikis" tapis tahlu paſiſtams un daudſeem jo milſch, wiſeem teem kuri naw atmetuſchi tizibu, paſihdami winos leelo bagatibu un wehrtibu muhſu laikos, un kuri atſinuſchi, ka tagadejâ gruhtâ dſihwes ziuna neweezeeſchami wajadſigi ſpehki no augſcheenes, lai neeetu bojâ, kuri ſin, ka galwenakais zilwekâ ir wina dwehſele, kuru war apmeerinat tikai tas, kas pazelas pahri par ikdeeniſchkibu un iſnihzibu un norahda uſ muhſchibas tehwa mahjam. „Spredikis" grib nu zaur ſawu Deewa wahrdu ſaturu apmeerinat ſchahdu dwehſeles iſſalkumu, kas ſahk tagad arween wairak parahditees, un ſtiprinat zilweku dſihwes zihninâ. Tapehz winſch palizis daudſeem par mihlu, uſtizamu draugu, kuru katrreiſ ſagaida ar preeku. Tà „Spredikis" kalpo eekſchejai miſionei un iſſchkiras no ziteem laikrakſteem ari zaur to, ka wina eenehmumi, atſkaitot iſdewumus par eeſpeeſchanu, iſſuhtiſchanu un z., nolemti weenigi labdarigeem mehrkeem, kà nabagu kopſchanai, juhrneeku miſionei un zitàm eekſchejas miſiones nolarem. Tà tad „Spredikis" ari 1911. g. ſtrahdajis ſawu ſwehto un jauko miſiones darbu tuwumâ un tahlumâ, te pee mums daudſajàs draudſês pilſehtàs (ihpaſchi Rigâ un Jelgawâ) un uſ ſemem, tà uſ kugeem oſtàs un tahlajàs juhràs (juhrneekeem winu iſdalija par welti), plaſchos Kreewijas meſchos, tahlajàs pilſehtàs Kreewijâ un Sibirijâ, latweeſchu kolonijàs Eelſchkreewijâ, daudſos zeetumos Rigâ (kur winu ari paſtahwigi par welti iſdalija), Peterburgâ un Sibirijas kaln

Paſpahrne.

A. Lauzina.

Wehleſchanàs.

Wehletos, kaut balti ſpahrni,
It kà duhjam augſtumos,
Mirdſedami ſaules ſtaros,
Manim buhtu dahwati.

Wehletos es lidinatees
Lehni, lehni — nemanot
Pahri kalneem, pahri lejam,
Pahri upem, ſtrautineem.

Bet kad zeltos bahrgas wehtras, —
Sagraut tautu graſitu,
Wehletos, kaut ſpahrni mani
Sihwâ zihnâ aiſneſtu!

Mirt par tehwiju, par tautu,
Augſta laime buhtu man. — — —
Mirt, kur egles waid tik ſchehli
Un kur kaujas trokſnis ſlan!

Friedricha Leelà 200. dſimſchanas deenas ſwineſchana

24. (11.) janwarî noriteja ar leelu ſajuhſmu un ſpoſchumu ſewiſchki Berlinê, keiſaram un daudſ firſteem peedalotees, bet ari pahrejâ Pruhſijâ un wiſâ Wahzijâ.

Leelais kehninſch, kura peeminu pateizigà wahzu tauta tik jauki un ſpoſchi godinajuſi, peedſima 24. (11.) janw. 1712. g. kà Pruhſijas kehnina Friedricha Wilhelma I. un anglu prinzeſes dehls. Pruhſija toreiſ bija maſa un neeewehrojama walſtina, jo ſaſtahweja tikai no tagadejàm diwàm Pruhſijas prowinzem, bet wehl ne pilnâ apmehrâ, un no Brandenburgas, kur atrodas Berline. Friedricha tehws bij weenkahrſchs, ſtingrs waldineeks, kurſch wiſeem ſpehkeem ruhpejàs par ſawas walſtinas eekſchejo pazelſchanu un par ſtipra kara ſpehka radiſchanu. Jaunibâ Friedrichs atradàs wairak ſem mahtes eeſpaida, kura nebij meerâ ar Pruhſijas galma weenkahrſcho dſihwi, un wina pirmee ſkolotaji bija frantſchi, kadehl wiſu ſawu muhſchu Friedrichs wairok zeenija frantſchu literaturu. Zaur wiſu to Friedrichs atſweſchinajàs no tehwa un wehlak konflikts ſtarp abeem palika tik leels, ka Friedrichs ar daſcheem draugeem 1730. g. mehginaja aiſbehgt uſ Angliju. Winus tomehr ſaguhſtija un galweno behgſchanas rihkotaju, leitnantu Kate, kehninſch lika par walſts nodewibu ſodit ar nahwi. Friedrichu pehz tam wairak kà gadu tureja gandrihſ kà zeetumneeku un ſtingri nodarbinaja pee eepaſihſchanàs ar wiſadeem walſts darbeem. 1831. g. Friedrichs ar tehwu nu iſlihga un dabuja pulka komandeera weetu, kur tad nodarbojàs ar kara ſinibu eemahziſchanos. 1736. g. Friedrichs apprezejàs ar Braunſchweik gas prinzeſi un 1740. g., pehz tehwa nahwes, palika par Pruhſijas kehninu. Walſts eekſcheji atradàs labakâ kahrtibâ un bij ſtipra un ar ſtipru, lai gan maſu, kara ſpehku.

Eewehrojamakee notikumi Friedricha wehſturê tad nu ir wina kari, kurus winſch weda ar ſpehzigo Auſtriju dehl Schleſijas eeguhſchanas, kura, kà Friedrichs aiſrahdija, winam peekrita pehz mantoſchanas teeſibam.

Pirmais karſch iſzehlàs tuhlit 1840. g. un pehz daſchàm laimgàm kaujam pee meera ſlehgſchanas Friedrichs eeguwa Schleſiju. Bet Auſtrija ar to neapmeerinajàs un karſch 1744. gadâ atjaunojàs. Friedricha labi diſziplinetais kara ſpehks ari ſchoreiſ eeguwa pahr Auſtreeſcheem wairak uſwaras un Schleſija palika pee Pruhſijas. Tatſchu auſtrijas waldineeze keiſareene Marija Tereſija, newareja aiſmirſt Schleſijas paſaudeſchanu un pehz 12 gadeem, t. i. 1756. g., karſch ſtarp Pruhſiju un Auſtriju iſzehlàs no jauna un ilga weſelus 7 gadus, t. i. lihdſ 1763. g., kadehl tad ari wehſturê teek noſaukts par ſeptingadu karu. Scha kara ſahkumâ un widû Auſtrijai pret Pruhſiju palihdſeja pat kreewu un frantſchu kara pulki. Notika daudſ leelas un aſinainas kaujas, kurâs Friedrichs parahdija leela kara wadona dahwonas un pa leelakai dakai ſakahwa ſawus pretineekus, bet tatſchu ari pameta daſchu kauju. Neweenadâ zihnâ pret pahrſpehku un neſkatotees uſ kara ſpehka waronibu, Pruhſija jau taiſijàs nogurt, kad wehl pehdejâ brihdî gadijums to glahba. Nomira Friedricha neapmeerinamà pretineeze Kreewijas keiſareene Eliſabeta un jaunais keiſars Peters II. neween atſauza ſawu kara ſpehku no Auſtreeſcheem, bet wehl ſabeedrojàs ar Pruhſiju. Friedrichs dabuja uſelpot, un tà ka ari Auſtrija bij no kara peekuſuſe, tad 1763. g ſlehdſa meeru, kurâ Friedrichs galigi patureja Schleſiju. Schis ſeptinu gadu karſch ar Friedricha daudſajàm uſwaram pret pahrſpehku tad nu ir dewis winam wehſturê noſaukumu Friedrichs Leelais.

Pehz kara beigam Friedrichs wiſpirms gahdaja par to wainu dſeedinaſchanu, kuras karſch wiſai ſemei bij nodarijis. Pehz tam winſch nemitigi ruhpejàs par walſts eekſchejo ſpehku ſtiprinaſchanu, weizinaja ſemkopibu un gahdaja par ſkolam un par iſglihtibas pazelſchanu. Winſch bij wiſeem ſaweem pawalſtneekeem runajams un peeejams un tautâ tik populars, ka ta winu zitadi neſauza, kà par wezo Frizi. Winſch mira 17. (4.) auguſtâ 1786. g., lihdſ pehdejam azumirkkam nenogurſtoſchi ſtrahdadams. Maſo Pruhſiju winſch bij pazehlis leelwalſts ſtahwoklî.

raktuwês. Daschs labs „Spredika" wahrds buhs te kritis us labu semi, stahstijis latweeschu dehleem un meitam par ihstenàm, muhschigàm tehwa mahjam un skubinajis us jaukeem kristigàs tizibas un mihlestibas labeem darbeem. Ar pirmo janwari 1912. g. „Spredikis" eesahka sawu 13. gada gahjumu un tapehz greeschos zaur schim rindinam ar luhgumu: abonejat no jauna „Sprediki" pee wiseem ewang. luteriskigeem tuwumâ un tahlumâ, ihpaschi pee wiseem, kas aiskaweti zaur sawu darbu un amatu waj zaur zitu ko swehtdeenâs apmeklet deewkalpojumus, kà ari pee wiseem teem, kam kahds slims waj wezs peederigais, waj kahds dsims lozeklis tahlumâ Kreewijas kolonijâs, kur basnizas naw aisneedsamas, waj tahlajâ Amerikâ, lai wineem „Spredikis" aisnestu dsimtenes garigo sweizinajumu mihlajâ mahtes walodâ un stiprinatu winu garigos spehkus!

Ari pagastu waldem aisrahdu us scho loikrakstu ar luhgumu, to abonet saweem nabageem nabagu mahjâs, lai zaur kristigo mihlestibu ari scheem nabadsineem eespihdetu winu druhmajâ un weentuligajâ dsihwê gaismas starinsch no augscheenes. Wiseem preekschneekeem un mahjas tehweem ari buhs kalpot teem, kas wineem kalpo, buhs ruhpetees neween par sawu apakschneeku un apkalpotaju meesigo lapklahjibu, bet ar par winu dwehseli, kuru peenahkumu wini ispildis dahwinadami teem „Sprediki."

„Sprediki" isdod tagad ewang. Jahna beedribas rakstu apgahdneezibas komiteja un abonet war to W. F. Häckera drukatawâ Rigâ, Palejas eelâ Nr. 3 pee Domu basnizas, un tas maksà ar peesuhtischanu par gadu 2 rub., bes peesuhtischanas tikai weenu rubli, 10 eksemplari ar peesuhtischanu sem weenas adreses — 12 rub. 30 eksemp. — 30 rub. u. t. t. Daschu pehdejo gadu pahjumi wehl dabujami par 1 rubli gab. Un nu Deews lai swehti no jauna „Spredika" gaitu un peeschkir wina zeku ari schinî gadâ.

Mahzitajs K. Freudenfelds
„Spredika" redaktors.

Anglu weesi Peterburgâ.

Warschawas peestahtnes Keisariskâs istabâs us anglu parlamentareeschu sanemschanu, kà Pet. tel. agentura sino, bij eeraduschees anglu suhtneezibas lozekli ar suhtni preekschgalâ, sanemschanas komitejas lozekli, biskaps Nikandrs, Jewlogijs un Inokentijs, kara un juhrleetu ministrijas, anglu palatas, pilsehtas waldes un preses preekschstahwji, kà ari daudz publikas. 12. janwarî, pulksten 4 peenahza wilzeens ar anglu parlamentareescheem. Weesus eeweda Keisariskâs telpâs, kur pilsehtas galwa tos apsweiza ar runu anglu walodâ, peedahwaja wineem telpas „Eiropas" weesnizâ un pilsehtas automobilus. Biskaps Nikandrs ihsi apsweiza anglu biskapus mitropolita Antonija wahrdâ. Biskaps Jewlogijs tureja runu, kurâ isteiza wehleschanos par abu basnizu leelaku sawstarpeju eepasihschanos un tuwinaschanos. Us kreewu biskapu apsweikumeem ihsâ runâ atbildeja Wekfildas biskaps. Atbildê pilsehtas galwai Uerdels wispirms anglu, tad frantschu walodâ pateizâs par weesmihligo usnemschanu. Peteris Leelais iszirtis us Eiropu logu, tagad kreewi atwerot durwis us Eiropu. No pilsehtas puses weeseem pasneedsa sahl' ar maisi. Anglu weesi nofotografejuschees lihds ar kreeweem kopejâ grupâ. Laudis us eelam apsweiza anglu weesus ar urrà sauzeeneem.

Pee meelasta anglu suhtneezibâ anglu suhtnis pasinoja, palatas spikers Louters bijis speests no Berlines atgreestees atpakal us Angliju, jo dabujis no Londonas sinu par sawa tehwa nahwi. Weesus usrunadams, suhtnis aisrahdija, ka anglu kehninsch no schi apzeemojuma sagaida abu semju draudsibas saischu wehl leelaku nostiprinaschanos. Beigâs suhtnis usauza toastu Wina Majestatei Kungam un Keisaram.

Us suhtna usrunu atbildeja ministru preekschneeks, isteikdams, ka Wina Majestate Kungs un Keisars wiszauri peeweenojas juhtam, kahdas schaî gadijumâ isteizis anglu kehninsch, un apsweiza weesus waldibas wahrdâ. Ministru preekschneeks isteiza noschehloschanu, ka seemas laika dehl weesi nedabùs redset semes raschu wisâ pilnibâ un tautas darbu. Beigâs Kokowzews usauza toastu anglu kehninam.

Pulksten 5.20 min. anglu biskapi (4) un Birbeks apmekleja mitropolitu Antoniju. Pa wisites laiku dseedaja mitropolita koris, beigâs ispildidams anglu tautas himnu. Weesi to noklausijâs peezehluschees kahjâs un luhdsa ispildit kreewu himnu.

Pulksten 6 anglu weesi apmekleja walsts padomes lozekli Balaschowu. Wakarâ anglu biskaps apmekleja sw. sinoda wirsprokuroru Sableru, neatrada to mahjâs un atstahja wisitkartes. Pehz pusdeenas anglu suhtneezibâ notika spihdoschs rauts, pee kura peedalijâs Leelknass Kirils Wladimirowitschs lihds ar laulatu draudseni, Leelknasi Wiktoriju Feodorownu, Leichtenbergas herzogs Aleksandrs Georgijewitschs, diplomatiskais korpuss un augstakâ sabeedriba.

No ahrsemem.

Wahzija.

Berlinê, 25. (12.) janw. Reichstaga wehleschanu galigs isnahkums schahds: Sozialdemokratu **110** (agrak 53), zentra 93 (agrak 103), konserwatiwo 42 (agrak 59), nazionalliberalu 48 (agrak 51), progresistu 41 (agrak 49), polu 18 (agrak 20), walsts partijas 14 (agrak 25) un pahrejo grupu 31 (agrak 37).

— Schi pateesi sposchâ sarkanâ uswara wareja notikt weenigi zaur pilsonisko partiju aklo un besprahtigo sawstarpeju eenaidu, turotees pehz parunas: „[illegible]-bak kranzim,

Brenzis un Schwingulis.

Schwingulis: Nu, buhtu gan laiks wezais, ka sawu „trubku" sweedi pee malas un aiskurini kahdu papirosu!

Brenzis: Ko waj atkal isnahkuse jauna „furte"?

Schw.: Un kahda wehl: islaisti, proti gluschi jauni **„Luricha" papirosi**, isgatawoti no wisu garschigakàs turku tabakas un pee tam lehti: **10** gab. **6** kap un **25** gabali **15** kapeikas.

Br.: Waj Tew naw kahds janas **„Luricha" papirosis** pee rokas, — pamehginaschu!

Schw. (pasneeds winam kastiti): Luhdsu, te buhs!

Br. (eekurina papirosu un welk kuplu duhmu): Ja, waj sini, — tas nu gan ko wehrts! Tad lai „trubka" eet pee welna! Kur tad **„Luricha" papirosus** war dabut?

Schw.: Katrâ pahrdotawâ.

Br: Tad ardeewu

Schw: Us kureeni tad nu?

Br.: Eegahdatees **„Luricha" papirosus**, — jo kas labs, tas labs un schis duhms slawè pats sewi!

Wairumâ ari dabonami pee

Sch. Engelsohna,

Pils eelâ Nr. 10. Tel. Nr. 245.

Kina.

Telegramas no 25. (12.) janw.

Kuldscha. Wez-Suidunâ usspahga gaisâ pulwera pagrabs. Sagrauti 100 nami. Daudz nonahwetu un eewainotu.

Pekina. Issludinats waldibas ukass, ka tronis atwehl tautas sapulzei krises isschkirschanu. Schanghajâ par scho leetu wedot sarunas. Runà, kà Juanschikajs atkahpschotees un wina weetâ nahkschot Tschawersins un par kara ministri Tilangs. Weens waldibas pulks Hobejâ pahrgahjis dumpineeku pusê.

Kuldscha. Wez-Suidunâ pulweru pagrabu uspridsinaja waldibas kora spehka komandeeris Tschintais, kursch, kà domà, pee tam dabuja galu.

Tschifu. Gubernators aissuhtija daschus ofizeerus us prowinzi, peenemt saldatus. Tuschansanas pilsehta, Tschifu tuwumâ, pahrgahja dumpineeku pusê.

Japane mobilisè.

No Jokohamas telegrafè.

12. diwisija mobiliseta. 10,000 wihru teek aissuhtiti us Mandschuriju.

Kara sinas.

Frantschu-italeeschu konflikts, kahds iszehlàs sakarâ ar diwu frantschu twaikonu aptureschanu, laikam drihsumâ tiks isbeigts ar Italijas peekahpschanos. Japeesihmè, ka us twaikona „Manuba" apturetee 29 turku pasascheeri wehl naw palaisti walâ.

Pet. tel. agentura sino:

Parisê, 25. (12.) janw. Sarunâ ar frantschu suhtni Bareru ministru presidents Dschiolitti un ahrleetu ministrs San-Dschuliano pasinoja, ka Italija ir ar meeru, apturetos 29 turku pasascheerus isdot Franzijai.

Tripolisâ, 25. (12.) janw. Wakar arabu patrula usbruka italeeschu postenim pee Gargareschas, bet tika atsista.

Bengasâ, 25. (12.) janw. 23. (10.) janwarî italeeschu preekschpulkeem bij sadursmes ar beduineem un turkeem, kuri saudeja 150 krituschus un eewainotus. Italeescheem saudejumu naw.

Parisê, 25. (12.) janw. Anglu kehninsch ar telegramu no Maltas pateizàs Faljeram par frantschu eskadras suhtischanu atsweikschanas noluhkâ un atsihmeja eskadres spihdoscho sastahwu. Atbildes telegramâ Faljèrs pateizàs kehninam par isteiktàm juhtam, kuras frantschu tauta pratischot zeenit.

— Senata komisija ar 15 pret 2 balsim, 4 no balsoschanas atturotees, peenehma frantschu-wahzu Marokas lihgumu.

No eekschsemem.

„Pehrkons un sibens."

No Zarizinas sino, ka Saratowas gubernators dewis muhkam Ilidoram atlauju, isdot laikrakstu „Pehrkons un sibens".

Leela blehdibu prahwa.

10. janwarî Pererburgas teesu palatâ sahka isteesat leelu blehdibu prahwu, kas isdaritas pee Wolgas-Bugulminskas dselsszela buhwes. Pee atbildibas sauktas 14 personas; to skaitâ Wolgas-Bugulminskas dselsszela waldes preekschneeks Dmitrijs Neratows ar brahleem Wladimiru un Borisu; bijuschais Peterburgas priwatas komerzbankas preekschneeks Golubews un ziti. Wini wisi apwainoti par buhwetâ dselsszela materialu isschkehrdibu un peesawinaschanos, par daschadu fiktiwu akziju realiseschanu u. t. t. Pret paschu galweno apwainoto D. Neratowu ir pawisam 25 apwainoschanas punkti. Spreedums tiks taisits pehz panteem 13, 1198, 1154, 362 un 1681. Apwainotos aisstahw Walsts Domes lozekli Maklakows un Bulats, adwokati Goldsteins, Reinbots, Kasarinows un Bobrischtschews-Puschkins.

Peterburga. 8. janwarî nomira J. N. Milutins, keisara Aleksandra II. semneeku brihwlaischanas leetâ eewehrojamâ lihdsstrahdneeka dehls. Winsch peedereja pee 17. oktobra saweenibas dibinatakeem un no wina puses nahza wissimpatiskakee punkti schàs partijas programâ.

Zarizina. Naktî tscheiri laupitaji usbrukuschi Jersowskas waldes un kreditbeedribas namam. Sargus ar uswilkteem rewolwereem eedsinuschi kahdâ telpâ un aisslehguschi. Tad atlauschi dselss kasi un issaguschi 3,057 rbl. naudas un 300 pasu blankas. Noseedsneeku mekleschana lihds schim bes panahkumeem.

Mogilewa. Sche sahkta isteesat leela prahwa par dsihwibu isnihzinaschanu, zaur ko wairak seeweetes dabujuschas galu. Apsuhdseti 2 ahrsti, 3 behrnu sanehmejas un kahds dsemdeschanas patwersmes pahrsinatajs. Aizinati 104 leezineezes un 10 eksperti.

Akermane. Seewas pahrdoschana. „Ruskoje Slowo" sino, ka Schabo pilsehtinâ kahds weetejàs pilsehtas domes lozeklis sawu likumigu seewu pahrdewis kahdam otram domneekam. Pahrdewejs rokas naudu no pirzeja jau sanehmis un pirkschanas kontrakts ari tizis sastahdits un parakstits. Zik pahrdewejs par seewu dabujis un kadehk ihsti to pahrdewis, par to nekas neteek sinots.

Tiflisa. Kaukasijas pahrwaldneeks atkahwis Pjatigorskas pilsehtas waldei isdarit 15,000 rbl. leelu aisnehmumu, par ko nopirkt mahjas ar naminu, kurâ dsihwojis Lermontows.

Korneschti. Lukaschewkas atsewischkâ mahjâ nogalinata swehriskâ kahrtâ muischneeku Najewsku dsimta. Slepkawas apzeetinati.

Kostroma. Parfentjewa slimnizas feldschera dsihwokli nakti kahds klauwejis pee durwim, teikdams, ka atnesta wehstule no wina bruhtes. Kad feldscheris isgahjis atlaisit durwis, kaunbaris to noschahwis un aisbehdsis.

Widseme.

Riga. Isloseiumu Sw. Jahna basnizas (wirsmahzitaja Meirena draudses) nabageem un behrnu patwehrsmei par labu, kà no sludinajumeem redsams, sarihko draudses damu pulzinsch 5. febr. leelâ Gildê. Lai godatai publikai ari wehl ihsi preeksch isloseschanas buhtu eespehjams loses pirkt un winnestus apskatit, starp kureem kà galwenee pelna sewischku eewehribu ka sche ar sudraba galda peederumeem, drehbju skapis un kumode ar tualetes spoguli, tad 4. februarî sahle buhs atwehrta sahkot no pulksten 4 pehz pusdeenas. — Eeeja maksàs 20 kap. — Tà ka laipnas isrihkotajas gahdajuschas par patihkameem musikaliskeem preekschnesumeem un pasneegs ari daschadus atspirdsinajumus, tad droschi ween war zeret, ka dekoretâ sahlê warès pawadit daschas omuligas stundas. — Swehtdeen, 5. febr. sahkot no pulkst. 1 pusd. spehlès musika un sahle buhs atwehrta bes maksas. Sw. Jahna draudsê truhkuma zeeteju daudz un behrnu patwehrsmê ari leela dala behrnu teek usnemta par welti. — Tapehz loti jawehlas, ka god. publ. pabalstitu teizamo pasahkumu, pehrkot loses un dahwajot islosejamas leetas.

— Purwischa glesnu isstahde pilsehtas mahkslas musejâ arweenu wehl teekot apmekleta ar jo dsihwu interesi. Tapehz tad ari, kà „Rig. Ztg." sino, isstahdi wehl paildsinaschot lihds 1. februarim sch. g. Ari pehdejâs nedelâs Purwischa bildes pirktas leelâ mehrâ. Wisu kopâ nemot un eeskaitot ari daschus pastellejumus. Purwits pahrdewis lihds schim kahdas 58 bildes, skizu sihmejumus un t. t. par apmehram 18,000 rub.

No Litenes. Newar neweens no muhsu dsimtenes pagasteem leelitees ar to, ka nebuhtu bagats ar alkahola draugeem. Dserschana ir wispahrejs posts un par tahdu teek ari atsihts. Bet liteneeschi leekas neredsam wina kaunumu. Sche pee dserschanas peeradina jau behrnus un ir lepns tahds tehws, kura gadus 3—5 wezais sehns jau prot prasit pehz schnabuka un, kaut ar asaram azis, to eedser, jeb mehrzè tanî maisi waj zukuru un suhkà to. Tehws lepni atsauzas, luhk buhschot wihrs ar ihstàm aknam, nemschot birkawu sahls jeb weselu bakki us plezeem, krogâ weens pats wisus issitischot — ja tagad pa glahsitei, tad pilnâ gadâ pa pusstopam — un waj tad neauhschot „siltuma". Behdigi redset wehlak scho tehwa lepnumu isgreesees mugurkauls, idiotisks skats, sema trula peere u. t. t. Kad atnahks tee laiki, ka ari liteneeschi sapratis dserschanas postu.

— homo.

No Betawas. Sche wehl nawa un ari maz teek ruhpetees lai kahdreiz tiktu uszelts pagasta nespehjneeku nams. Parasti nespehjneeki teek otdoti masakfolischanâ. Leelakà dala nosolitaju ruhpejâs' lai tik „tiktu zauri", t. i. lai pehz eespehjas wairak iskalpinatu nespehjneeku. Par usturas labumu ari daudsi „bijuschee zilweki stipri ween war schehlotees. — t. —

No Lubanas. Otros Seemas-swehtkos weetejâ Lauksaimneezibas Beedribas namâ sarihkoja teatri. Usweda Pe. H. dramatisetos „Mehrneeku laiki". Lomas atradâs weetejo skolotaju rokâs, tomehr israhde jaatsihst par neisdewuschos. Labak buhtu, ja weeteju diletanti nebuhtu, kehruschees pee schis lugas. Laut zik pee labakeem tehlotajeem japeeskaita Peetuka Krustinsch un Kenzis. Ziti wisi, kà usstahditas maschinas, kustas, grosas, kà jau „reschisors" to eerahdijis. Tamdehl ari us skatuwes neteek tehlota ihsta dsihwe, bet ir neweikls pakaldorinajums. Apmekletaju bija eeradees loti daudz. Sahlê truhka peenahzigàs kahrtibas dsehraju balsis, alus pudelu tinkschkeschana, daschas peesihmes akteereem, akteeru balsis — wiss tas sapluhda kopejâ harsâ. Weza gada wakarâ usweda Adolfa Allunana joku lugu „Izigs Moses". Schi luga weeglaki eestudejama, tamdehl ari kopspehle noriteja labaki. Lubaneescheem joku lugas patihk, neskatotees us winu saturu. Apmeklets bija labi. Pehz teatra bija deja ar wiseem winas „peederumeem". Triju kungu deenâ atkahrtoja „Mehrneeku laikus". Eejas maksa, kà teatrî, tà ari dejâ, bija nolikta loti sema, tamdehl ari apmekletaju nebija truhkums.

Starp weetejeem saimneekeem eekustinats jautajums par kopmoderneezibas dibinaschanu beedribas. Ir sasauktas daschas sapulzes, bet ne pee kahda galiga lehmuma naw nokluhts. Kà us katru jaunu pasahkumu, tà ari us schis beedribas dibinaschanu lubaneeschi skatas schaubigi. Deretu gan wiseem saimneekeem peedalitees. Isdewumi arweenu aug, tamdehl ari jaruhpejas, lai eenehmumus pawairotu. — Us

weetejà mahzitaja Maldona kga usmudinajumu sche nobibinajàs atturibas beedriba. Beedru naw daudſ, jasaka gandrihſ pawisam maſ. Pa leelakai dalai peedalijuschus ir weetejo Kolu skolotaji. Bet zerams, ar laiku ari lauschu masa sahks atsihſt to postu, ko nodara alkohols un tamdehl luhkos atturetees no ta leetoschanas.

Eesahkta jau dahwanu wahkschana preeksch basara, kursch tiks sarihkots uſ nahkoscheem Wasaras ſwehtkeem. Atlikums nahks par labu weetejai 4. kl. pilsehtas skolai. Zerams, ka lubaneeschi un meiraneeschi neatteikſees no schi labà pasahkuma un bagatigi seedos dahwanas. Konrads.

No Meiranes. Sche nobibinajees kahds pulzinsch, kursch projekte nodibinat bibliotekas beedribu. Statuti eesneegti registreschanai jau trescho reisi. Pirmàs diwàs reisès tee netika apstiprinati. Konrads.

No Rujenes. Ugunsgrehks. 10. janwari plkst. 9 no rihta iszehlàs uguns schejeenes schihda Kristalla koku un dehlu fabrikà. Uguns ahtri isplahtijàs pa paschu dehku sahgetawos nobalu, kuru nodega lihdſ pamatam, pee kam ari maschinas (lokomobile un sahgu gaters) tika stipri sabojatas. Saudejumi deesgan eewehrojami. Sahgetewa apdroschinata „Kreewu Loidà.“ Uguns iszelschanàs eemesli naw sinami. Darbus fabrikà warès atjaunot tik pehz kahdeem mehnescheem. „L.“

No Lubanes, Naktì uſ 9. janwari weetejà kapsehtà bija uswilkts melns karogs ar usrakstu; „IX. janwarî 1912“ un otrà pusê „Sozial-Demokrati“. Polizija karogu tuhlin no rihta nonehma.

— Nelaimes atgadijums. 9. janwarî sche Brantu mahju eedsihwotajs B. Jaun-Lubanas wilnas fabrikà aiſ neusmanibas eegruhda roku sukàs un tika tà sakroplots, ka wehlak nomira. „L.“

Walka. Seemas ſwehtku naktì Walkas aprinkî apzeetinats rewoluzionars O. Eglits. Polizijai nahzis sinams, ka 1909. g. aisbehguschais rewoluzionars semneeks Otto Eglits jau 2 gadi kamehr slapstotees Witebskas gubernà un schad, tad no tureenes apzeemojot pa naktim sawu seewu Walkas aprinkî. Eglitim tad seemas ſwehtku naktì nejauschi usbrukuſi polizija, un tas padewees beſ pretoschanàs uradnikam Wihtolam. 1905. gadà Eglits peedalijees usbrukumu organisescha nà Wez-Kalnamuischà, Jaun Kalnamuischà, Stamareenê un Litenê. Karà spehkam parahdotees, Eglits aisbehdſis uſ Eekschkreewiju, kur tas 1907. g. apzeetinats, tad 2 gadus noturets zeetumà, bet to wedot no Alukſnes uſ Walku issprukſis wedejeem.

Maltà, 24. (11) janw. Eeradàs angku kehninu pahris un tika sanemts ar leelgabalu salutu no frantschu eskadras, kura sche eeradusès, lai apsweiktu kehninu pahri.

No Krustapils. Krona agrarbankas darbiba. Beidsamà laikà muhsu prahtus koti ustrauz agrarbankas rihziba, kura pirktajàs Kreewu zeema Ustguru un Selka pusmuischinàs sadalitos 10—20 desetinu leelos semes gabalus ispahrdodot tikai kreeweem. Tas wehl nebuhtu nekas, ja nenotiktu wehl launakas leetas. Seuak schìs muischinas isdewa weetejeem semneekeem daschus mescha gabalus uſ renti, kurus latweetis ir pahrwehrtis par seeboschàm druwam, bet tagad nahk „bumaga“ un pawehl stingrajà seemas salà atstaht beſ atmaksas, beſ schehlastibas, eemihkoto weetinu. Katru deenu klaudſ uhtrupu ahmuri, ja wajaga pahrdot sawu mantinu, labi ja pats wehl dabusi pajumti, kur nu wehl inwentaram. Drihſ sagaidami jaunee saimneeki. „S“

No Rewe1es. Jauns wahzu schurnals „Deutsche Monatsschrift für Rußland“ sahksschot isnahkt Rewelê ar 15. janw. Redaktors Eggers. — 10. janw. sche eeswehtija jauno pilsehtas lombardu.

No Dignajas. Agrakos gados, kad semneeki rihkoja seemas ſwehtku egliti, pee schìs eglites mahjeneeki un weesi no

---

Latw. Sawstarp. Kreditbeedr.

Rigà, Paulutschi eelà Nr. 15,

Rigas Latweeschu Beedribas namà. Telefons Nr. 3734.

Bilanze

uſ 31. dezembri 1911. g.

Aktiwà:

Kasê	R.	76,694 90	
Tekoschi rehkini:			
a) Walstsbankà	„	1,790 69	
b) priwat-krediteestahdès	„	151,911 42	230,397 01
Dalibas nauda Zentralbankà			„ 500 —
Wehrtspapiri:			
a) reserwes kapitala	R.	21,026 —	
b) apgrosibas kapitala	„	35,983 11	„ 57,009 11
Diskonteti wekseli			„ 1,750,841 76
Diskonteti solo-wekseli, nodroschinati:			
a) zaur nekustamu ihpaschumu			„ 605,271 —
Protesteti wekseli:			
a) ar ne masak kà diweem parakstteem			„ 740 —
Kuponi un tirascheti wehrtspapiri			„ — —
Aisdewumi pret kylam:			
a) pret garanteeem wehrtspapireem	R.	6,890 —	
b) pret negaranteeem wehrtspapir.	„	3,950 —	
c) pret prezem	„	4,730 —	„ 15,700 —
Beedru speziali-tekoschi rehkini nodroschinati:			
a) zaur wehrtspapireem		899,959 —	„
b) zaur prezem un pretschu dokumenteem		52,271 99	„ 952,230 99
Korespondenti:			
a) Conto Loro	R.	241,135 29	
b) Conto Nostro	„	54,229 54	295,364 83
Beedribas nekustami ihpaschumi			„ 343,250 —
Inwentars			„ 4,562 15
Atmaksajami isdewumi			„ 5,872 63
Tekoschi isdewumi			„ 26,229 75
Noguldijumu rentes			„ 36,921 44
Ismaksatas noguldijumu rentes un komisija			„ — —
Rigas Latw. Beedr. Krahj-Aisd. Sabeedrib. aisdewumi			„ 48,196 53
Krona nodoklis			„ 570 40
Tehrauda kambars			„ 5,415 —
Aisnehmumu rentes			„ 22,523 91
Wehrtspapiru rentes			„ — —
Telpu pahrbuhwe			„ 7,500 —
Rihz. kap. prem. apdrosch.			„ 271 —
Nama isdewumi un eenehmumi			„ 224 89
		R.	4,409,462 40

Pasiwà:

Rihzibas kapitals: 900 beedru 10% eemaksas		R.	529,452 —
Reserwes kapitals		„	21,572 45
Papildu reserwes kapitals	4,000 —	„	
Latweeschu Amatneezibas Kolas buhwes konts	1,150 —	„	5,150 —
Noguldijumi:			
1) uſ nenoteikta laika: a) no beedreem R.	192,500 —		
b) no nebeedr. „	1,833,511 10		
2) uſ weenk. tek. rehk.: a) no beedreem „	582,569 15		
b) no nebeedr. „	38,137 06	„	2,626,717 31
Rediskonteti wekseli:			
a) priwat krediteestahdès		„	362,328 29
Spezial-tekoschi rehkini nodroschinati:			
a) zaur wekseleem un wehrtspapir. priwat. krediteest.		„	47,138 94
Korespondenti:			
a) Conto Loro		„	57,669 —
b) Conto Nostro		„	225,788 43
Noguldijumu rentes		„	— —
Dividendes		„	10,266 94
Pahrejoschas sumas		„	115,357 96
Aisdewumu rentes par 1912. g.		„	28,019 56
Aisdewumu rentes par 1911. g.		„	216,804 11
Pelnas atlikums		„	381 91
Rigas Latw. Beedr. Krahj-Aisd. Sabeedr. noguldijumi		„	1,508 86
Wehrtspapiru rentes		„	543 40
Daschadi eenehmumi		„	9,024 24
Imobila konto		„	151,739 —
		R.	4,409,462 40

No beedreem garant. drosch. kapit. 5,320,092 r. 45 k.

1. **Kreditbeedriba maksà:**
   a) par noguldijumeem uſ nenoteikta laika, skaitot no noguldischanas deenas, par pilnu gadu **5½%**;
   b) par noguldijumeem uſ augku augkeem, skaitot no nahkoschà mehnescha pirmàs deenas, par pilneem mehnescheem **4%**;
   c) par noguldijumeem uſ tekoscha rehkina **4%**.
2. **Kreditbeedriba aprehkina:**
   a) par wekseku diskontu **6—7½%**;
   b) par aisdewumeem: 1) pret wehrtspapireem **6%**;
   2) pret prezem **7%**.
   c) par spezialì tekoschu rehkinu **6½—7½%**.
3. **Kreditbeedriba peenem** wekseius preeksch inkasso.
4. **Apdroschina premijas pret amortisaziju.**
5. **Peenem pahrwedumus.**
6. **Peeprasijumi,** kuri peeteikti preeksch pulksten 12, teek tanì paschà deenà isspreesti.
7. **Darba laiks no pulksten 10—3 deenà.**

NB. Kreditbeedriba isihrê kà beedreem, tà ari nebeedreem sawà **tehraudkambarî atrodoschàs skapischu nodalas wehrtsleetu** un **dokumentu usglabaschanai.**

Walde.

Dabujams wisàs eewehrojamakàs grahmatu pahrdotawàs:

Jelgawas Kalendars

1912. gadam.

Isdots no **„Latweeschu Awischu“** redakzijas. **Literaturiskà peelikumà** eeweetoti kodoligi, weseligi raksti tautsaimneezibas, basnizas un skolas laukos, kà ari sirds pazilaschanai un tihkamam laika kaweklim (stahsti, dsejas, atjautas un jautribas). — Maksà **15** kap.

„Latweeschu Awischu“ ekspedizija.

Jelgawas Laukſaimneeku Beedriba

noturès **23. janwarî 1912. g.,** pulkst. 1 deenà, Katoku eelà Nr. 44, treschà stahwà,

mehnescha sapulzi.

Deenas kahrtiba:

1. K. Frischmana preekschlikums par kopmoderneezibas eerihkoschanu Jelgawà.
2. Par raschojumu un lopu tirgu Jelgawà.
3. Strohdneeku apgahdaschana iſ Latgales.
4. Tekoschas beedribas darischanas.

Walde.

Latweeschu Sawstarpigàs Apdroschinaschanas Beedribas

pilna beedru sapulze

28. **janwarî 1912. g.** pulksten 12 deenà Jelgawà, Katoku eelà Nr. 44, Beedribas kantora sahlê ar sekoschu

deenas kahrtibu:

1. Gada pahrskats par 1911. gadu.
2. Rewidentu sinojums.
3. Darbibas plans tekoscham gadam ar budschetu.
4. Waldes preekschlikumi statutu § 12 robeschàs.
5. Wehleschanas.

Ja 28. janwarî sch. g. nesanahktu wajadsigais beedru skaits, ad otra un galiga beedru pilna sapulze notiks 18. februarî 1912. g. pulksten 12 deenà, sem augschejàs deenas kahrtibas. Jelgawas Laukſaimneeku Beedribas namà, 3. stahwa sahlê un buhs spreeduma spehziga neskatotees uſ sanahkuscho beedru skaitu.

Peesihme. Beedri top luhgti lihdſnemt kaut kahdu no saweem apdroschinaschanas dokumenteem kà polisi, pagaidu polisi, pagarinaschanas sihmi waj zitu no waldes isdotu dokumentu iſ kura buhtu redsams apdroschinaschanas sumas leelums.

Walde.

Mahjas waj semes gabalu

meschmalà waj meschà Jelgawas tuwumà meklè pirkt. Peedahwajumi ar ihpaschuma ihsu aprakstu un zenu sem burta K. suhtami **schis awises ekspedizijai.** Uſ peedahwajumeem ar pahrspihletàm zenam neatbildès.

Osola dehlus un plankas

(tikai labas) neleelà daudsumà **meklè pirkt** Peedahwajumi ar adresi un zenu jacesneedſ schis awises ekspedizijà sem burteem **A. B.**

A. R. Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawa

Jelgawà, Katoku eelà № 12, eeteiz wislabakàs papirosu tschaulites (hilses) iſ pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard“,

starp tàm: koka kastitès par **250** gabalu, kà ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitê un „Zarstija“ ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Halis** ¼ mahrz. 46 kap., ⅛ mahrz. 23 kap. **Maikapara** spezialtabaka: **Swesda** № 40, nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peeprasitas sortes par lehtàm zenàm.

NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.

Tabaka 3 sorte jau no 73 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

H. A.

Briegera lanolina seepes

ir maigakàs toaletes seepes ikdeenischkai leetoschanai.

Dabujamas gandrihſ wisàs apteekàs, apteeku pretschu un parfimeriju weikalos, kà ari fabrikas weikalos.

Rigà,

Stabu eelà Nr. 10, un Kalku eelà Nr. 2.

Beedribu kalendars

1912. g.

Sastahdijis un isdewis **G. Kursemneeks.**

Dabujams wisàs labakàs grahmatu pahrdotawàs. (Wehstules isdewejam suhtamas zaur Latweeschu Laukſaimneeku Ekonomiskàs Sabeedribas drukatawu Jelgawà, Katoku eelà Nr. 44.)

Satur: **Kalendarijs.** Tirgi Kursemê un Leischos. Tirgi Widsemê. Tirgi Kaunas gubernà. Wilnas un Suwalku gub., kà ari Pruschos. Atlaidu un tirgu deenas latweeschu katoku draudsès.

Sihki raksti: Par laukſaimneezibas taksaziju. Kreewijas tagadejee mehri un ſwari. Metru sistema, ſwari un mehri. Rigà un Widsemê wehl tagad leetojamee mehri (weetejee). Senee mehri un ſwari. Kugneezibà leetojami ſwari un mehri. Pasta takse. Telegrafa tarifs. Sihkumi par daschadeem buhwes darbeem. Swara sudums laukſaimneezibas raschojumus usglabajot. Stempelpapiri. Lauku un dahrsu raschojumu swara un mehra salihdsinajumu tabele. Sakrautas malkas tihrais (zeetais) koka saturs. Malkas pirkschana un pahrdoschana un malkas daschadas „asis“. Issehjuma daudsums, gaidama rascha un graudu smagums. Daschadu materialu ſwars weenà daudsumà. Termometru grad. Deenas darbu zaurmehra daudsums. Kreewijas statistika. Weenà diwasu dselszeka wagonà war eelahdet. Ekku taksazija. Telpu eekahrtojums buhwneezibà. Nuhpneezibas eestahschu statistika Kursemê un Widsemê. Sihka kredita eestahdes. Kursemê un Widsemê Kursemes pilsehtu nekustinamu ihpaschumu wehrtiba.

Plaschaki raksti: Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedribas pirmee 10 gadi. — **Kreewijas kredit eestahdes.** Wairaku eewehrojamu walstju ahreja tirdsneeziba rublos. — **Latweeschu Sawstarpigà Dsihwibas Apdroschinaschanas Beedriba** Latweeschu leelakais kooperatiwais pasahkums. **Jelgawas Laukſaimneezibas Beedriba.** — **Par „ugunsapdroschinaschanu“ ar Latweeschu sawstarpigu palihdsibas beedribu ugunsgrehkos** (170 beedribu saraksts). — **Kahds wahrds ugunsdsehseju beedribu leetà** G. Kursemneeks Beedribu dibinaschana **Bischkopibas beedribas** (24 beedribas). Swejneezibas beedribas (8 beedribas). **Kugneezibas beedribas** (36 b.). **Konsumbeedribas** (48 beedribas). **Kreewijas akziju un paju beedribu statistika. Juhras apdroschinaschanas beedriba** „Laima“. — **Ugunsdsehseju beedribas** (64 beedribas). — **Kadehl muhsu beedribas daschkahrt neplaukst? Peensaimneezibas beedribas** (8 beedribas). **Peena lopu pahrraugu beedribas** (18 beedribas). — **Laukſaimneezibas beedribas** (130 beedribas). **Behru kases** (115 beedribu). **Krahschanas aisdoschanas eestahdes** (201 beedriba). — **Palihdsibas beedribu** [131 beedriba] **Par latgaleeschu beedribu** [45 krahschanas-aisdoschanas eestahdes]. Fr. Dsirksts. — **Kopmoderneezibas eerihkoschanas leetà** (ar paraugu statuteem). **Darbudeweju un nehmeju arodn. beedribas** (44 beedr.). **Sinibas un mahkslas beedribas** un to weizinaschanas beedribas (42 beedribas). — **Sawstarpigas palihdsibas firgu sahdsibas gadijeenos** (3 beedribas). — **Tirdsneezibas un ruhpneezibas beedribas** (3 beedribas). — **Krusas apdroschinaschanas beedribas** 4 beedribas). **Imobilu un zitadas labecrihzibas beedribas** (18 beedribas). **Isglihtibas beedribas** (74 beedribas). **Biblioteku beedribas** (54 beedribas). **Darba beedribas** (11 beedribas). **Palihdsibas beedribas** (9). **Sahtibas beedribas** (26 beedrib.). **Sporta beedribas** (69 b.). **Studentu palihdsibas beedribas** (13 beedribu). **Labdaribas beedribas** (120 beedribu). **Lopaissardsibas beedribas** (3 beedribas ar nodalam). **Religiskas beedribas** (19 beedribu). **Jonneku beedribas** (5 beedr.). **Spitalibas apkaroschanas beedribas** (3 beedribas). **Dseedaschanas beedribas** (103 beedrib.). **Saweesigas beedr.** (112 beedr.). **Skolu audsekku palihdsibas beedribas** (29 beedr.). **Daschadas beedribas** (16 beedr.). **Rosazijumi par aisdewumu issueegschanu Igaunijas, Widsemes un Kursemes gubernu sihka kredita eestahdes uſ obligazijam,** kas ingrossetas uſ nekustinameem ihpaschumeem (no Finantschu M. kga apstiprinati 7. martà 1911. g. **Par muhsu sawstarpigo palihdsibas beedribu statistiskeem pamateem** K. Graubinsch. — Papildinoschas sinas par beedribu darbibu: bischkopibas beedribas (3 beedr.) swejneezibas beedribas (2 beedr.). Peensaimneezibas b. (23 b.). Laukſaimneezibas b. (73 beedr.). Konsum beedribas (25 b.). Ugunsapdroschinaschanas beedribas (3 beedr. Latweeschu naudas eestahschu jaunakàs bilanzes. Beedribas preeksch semkopibas rihku un maschinu leetoschnas. Kalendars satur pawisam kahdas 204 lappuses (to starpà 186 lappuses teksta) un tahdà wihsê ir wisleelakais latweeschu kalendars.

Starp daschadeem raksteem kalendarî ir plaschakas un ihstenas sinas par 1872 beedribam.

„Latweeschu Awises“

wezakais latweeschu laikraksts, usſahk ar 1912. gadu, pahreedams — jaunâ, latweeschu apgahdibâ — ſawu

91. gada = gahjumu
iſnahkot trihs reiſes nedelâ.

„Latweeschu Awises“, kuras jau kalpojuſchas wairak paaudſem un jo tahlu paſihſtamas tautâ, paſtahwigi zentiſees ari uſ preekſchu uſturet un iſkopt tautas ſtiprakos pamatus: uſtizibu kriſtigai tizibai, ſawai tautibai un winas gimenes dſihwei, uſtizibu diſchajai tehwijai, Kreewijai, un muhſu Kungam un Keiſaram, buhdamas dſiki pahrleezinatas, ka uſ ſcheem droſchajeem pamateem netruhks muhſu dſimtenê ari ſapraſchanas, laba ſatiziba un meeriga kopſihwe ſtarp wiſeem muhſu ſemites eedſihwotajeem, pee kahdas tautibas tee ari nepeederetu.

„Latweeschu Awises“ ſawâ galwenajâ lapâ ſneegs kodoligus, nopeetni apſwehrtus apzerejumus par wiſadeem ſadſihwes un finiſas jautajumeem, peegreeſchot it ſewiſchku wehribu muhſu lauksaimneeku wajadſibâm.

— Sekojot nopeetni wiſeem ſadſihwes jautajumeem muhſu dſimtenê un weizinot tàs weſeligu attihſtibu, un peegreeſchot ſewiſchku wehribu muhſu dſimtenes iſpehtiſchanai, lai tà jo wairak modinatu dſimtenes un tautas mihleſtibu, „L. A.“ ari ſneegs droſchas un ahtras ſinas par wiſeem eewehrojamakeem un ſwarigakeem notikumeem tà eekſchſemê, kà ahrſemê.

Galwenàs lapas feletona nodalâ **„Paſpahrne“** atradis weetu ar ruhpibu iſwehleti tulkoti un originalſtahſtini, dſejoli, ihſaki apzerejumi iſ wiſadeem ſinibas, techn ikas, ruhpneezibas un ſaimneezibas noſarem, gabalini humoram un ſatirai un wiſadi intereſanti ſihkumi.

— **„Baſnizas un Skolas“** peelikumâ atradis weetu pamatigi apzerejumi par baſnizas un tizibas, ſkolas un audſinaſchanas jautajumeem. Sewiſchka wehriba tiks peegreeſta muhſu **ewang.-lut. draudſchu un baſnizu wehſturei,** paſkaidrojumeem par patronata iſzelſchanos un teeſibam u. t. t. — Patlaban ſahkam paſneegt garaku, ſiſtematiſki ſaſtahditu rakſtu wirkni, wispirms par wiſu Kurſemes ewang.-lut. draudſchu un baſnizu wehſturi. — Schis peelikums iſnahk ik pahrnedelàm, ſeſtdeenàs.

— **Stahſtu peelikumâ** atrod weetu garaki un ihſaki ſtahſti — tulkoti un originali — ar pateeſi literariſku wehrtibu, kuri ne tikai intereſanti laſiſchanai, bet ari ſpehj iſdailot ſirdi, juhtas un raſturu. — Patlaban uſſahkam drukat paſaules ſlawenà polu rakſtneeka Senkewitſcha wiſai peewilzigo un waldſinoſcho romanu „Uhdens wirpulî“. — Stahſtu peelikums nahk klaht otrdeenâs un ſeſtdeenâs, iſnemot tàs ſeſtdeenas, kad iſnahk „Baſn. u. Sk.“ ped.

— Gada beigâs wiſi **„Latweeschu Awiſchu“** zeen. abonenti dabun kà beſmakſas peelikumu ſewiſchki ſchim noluhkam no redakzijas jo ruhpigi un apſinigi ſaſtahdito **„Jelgawas Kalendari“**, kurſch tiklab ſawa glihtà ahrejà eetehrpa, kà ari kodoligà un kuplà ſatura pehz war ſtahtees blakus muhſu wislabakeem kalendareem.

„Latweeschu Awises“ iſnahk otrdeenâs, zeturtdeenâs un ſeſtdeenâs un makſà:

Jelgawâ ſanemot:	Ar peeſuhtiſchanu:	Uſ ahrſemem:
Par 1 gadu 2 rbl. 20 kap.	Par 1 gadu 3 rbl. — kap.	Par 1 gadu 5 rbl. — kap.
„ ½ „ 1 „ 20 „	„ ½ „ 1 „ 60 „	„ ½ „ 2 „ 80 „
„ ¼ „ — „ 60 „	„ ¼ „ — „ 90 „	„ ¼ „ 1 „ 50 „
„ 1 mehn. — „ 20 „	„ 1 mehn. — „ 50 „	„ 1 mehn. — „ 60 „

Apgahdataja: Sabeedriba „Latweeschu Awises“. Atbildigais redaktors: **Purinu Klàws**.

Muſikas ſtundas
paſneedſ Jelgawâ Skrihwern eelâ Nr. 44.
J. Waldmanis.

Meiſtars
keegelu taiſitawai wajadſigs. Japeeteizas Leepajâ, Rolawas keegelu zepla kantori, Siwju eelâ Nr. 5.

Wiſâs labakâs grahmatu pahrdotawâs dabonama
Sw. Annas baſniza Jelgawâ.
Wehſturiſkais apzerejums.
Makſà 10 kap.

Godalgots Rigas jubilejas iſſtahdê 1901. g. ar ſudraba medali un goda diplomu.

M. Brauer's,
Jelgawâ,
ihpaſchneeks **R. Götze,** eepretim Jahna baſnizai un Aleksandra proſpektâ Nr 6,
kapu peemineklu ruhpneeziba ar maſchinu ſpehku.
Eewehrojamâ mehrâ paleelinata raſchoſchanas ſpehja. Glihts un iſturigs darbs.
Kapu peemineklі,
kâ: **kruſti, obeliſki, grahmatas, rulli** u. t. t. teek pagatawoti iſ labakà materiala.
Zaur ſlihpeſchonu un puleereſchanu ar jaunako ſiſtemu maſchinu palihdſibu kapu peeminekli dabû iſturigu un jo glihtu iſſkatu.
Kapu peemineklu pagatawoſchana. — Leelâ krahjumâ daſch kapu peeminekli.
Seltitus un neſeltitus tſchuguna kapu kruſtus
peedahwâ par fabrikas zenam. Zeen. publikas apſtellejumi top jo ruhpigi un wisihſakâ laikâ iſpilditi. Labakàs atſauksmes

No Miniſtrijas 30. nowembrî 1906. gadâ apſtiprinatâ

Wairak kà 6000 perſonigu beedru, beſ tam 90 beedribas-beedrenes.

Pahrdotas prezes 1910. gadâ par apm. 2½ milj. rbl.

Latweeschu Lauksaimneeku Ekon. Sabeedribâ

war eeſtahtees par beedreem wiſi pilngadigi abeja dſimuma ſemes ihpaſchneeki, arendatori, puſgraudneeki, lauksaimneezibas- un uſ to atteezoſcho noſaru ſpezialiſti, pahrwaldneeki un wiſpahri perſonas, kuras kaut kahdâ ſinâ nodarbojas ar lauksaimneezibu, kà ari **wiſadas ſaimneeziſkas ſabeedribas un eeſtahdes,** eemakſajot wismaſ 10 rbl. dalibas naudas un 1 rbl. eeſtahſchanâs makſas. Pehz ſtatutu § 60. beedri ſanem no Sabeedribas **tihràs gada pelnas** 40% uſ dalibas naudâm un 40% kà rabatu uſ pirktàm prezèm.

Sabeedribas weikali:

Kurſemê: Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 46. Tel. 72. **Bauſkâ, Dobelê, Jaunjelgawâ, Jehkabmeeſtâ, Krimunâs, Kuldigâ, Leepajâ, Sabilê, Saldû, Spahrê, Stendê, Subatê, Schenbergâ, Talſôs, Tukumâ, Wainodê, Wentspilî, Wez-Auzê, Wezmuiſchâ. Widſemes gub.: Alukſnê, Birſchôs** (Modonâ), **Zehſîs, Laudonas-Odſeenâ, Lihderê, Oppê, Rujenê, Siguldâ, Skrihwerôs, Smiltenê, Stukmanôs, Walkâ, Walmeerâ, Werawâ, Wilandê. Kaunas gub.: Birſchôs, Janiſchkê, Linkowâ, Moſcheikôs, Poſwolê, Schagarê. Witebſkas gub: Baltinowâ, Bolwôs, Dwinſkâ, Koriowkâ, Liwanôs, Ludſê, Pokrotê, Rehſeknê. Igaunijas gub.: Werawâ, Marienhauſenê, Nowgorodâ** pahrdod wiſadas no lauksaimneekeem par **wislabakàm** atſihtas maſchinas, mahkſligus mehſlus, ſehklas un zitas lauksaimneekeem wajadſigas leetas.

Sabeedriba 1910. gadâ pahrdewuſe daſchadas maſchinas, mahkſligus mehſlus, ſehklas ꝛc. par apm. 2½ milj. rbl. un iſmakſaja uſ 338,648 rbl. leelo no beedreem eemakſato dalibas naudu 12%, dewa beedreem-eepirzejeem uſ tà jau lehtajâm pahrdoſchanas zenam 4% diwidenda uſ twaika kulgarniturâm, 8% diwidenda uſ wiſâm zitâm maſchinâm un 5% uſ mahkſligeem mehſleem, beſ tam atlizinadama wehl wairak tuhkſtoſchus rublu preekſch wiſpahrderigeem uſnehmumeem.

Sabeedribas iſdotais **laikraksts „Semkopis“,** iſnahk **ik nedelas** un ſneedſ gadâ apmehram 1040 leelas lapas puſes derigu rakſtu ar daudſeem ſihmejumeem un 200 lapas puſes ſludinajumu; makſà pa paſtu peeſuhtot 2 rbl. 80 kap. gadâ, bet beedreem tikai weenu rubli gadâ pa paſtu peeſuhtot.

Sabeedribas ſemkopibas ſkola ſehneem un meitenèm **Jelgawâ** teoretiſki un **Luſtesmuiſchâ** (netahl no Lihwbehrſes ſtazijas) praktiſki darbi. Wideſjs ſemkopibas ſkolu kurſs (6-gadigs). Plaſcha prakſe: laukkopiba, ſemes mehriſchana, peenſaimneeziba, dahrſkopiba, ſemkopibas maſchinu iſmehginaſchana u. t. t. Tuwakas ſinas un programas paſneedſ ſkolas kanzlejâ, Katolu eelâ Nr. 44.

Sabeedribas inſtruktori ſarihko plaſchus lauksaimneezibas kurſus, tura preelſchlaſijumus, paſneedſ padomus un aiſrahdijumus lauk- un pļawkopibâ, dahrſkopibâ, lopkopibâ, peenſaimneezibâ ꝛc. Beedreem un beedribâm par ſewiſchki paſeminatu makſu.

Sabeedribas mehrneeks iſpilda apſinigi wiſadus **ſemes mehriſchanas, lauku eedaliſchanas** un **niweleſchanas darbus. Uſrahda robeſchas** un **pagatawo planus.** Beedreem par paſeminatu makſu.

Sabeedribas plaſchi eerihkotà drukatawa, grafiſkas mahkſlas eeſtahde un grahmatu ſeetuwe uſnemas wiſus atteezigus darbus un iſpilda tos uſ wisglihtako pehz jaunako laiku praſijumeem.

Sabeedribas ſtatutus, weikalu katalogus un „Semkopja“ paraugu numurus iſſuhta uſ pirmo peepraſijumu weikalu waldes Rigâ un Jelgawâ.

Sabeedr. walde un zentralnol.: Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ 27/29 paſch. namâ. Tel. 1379.

Rihkotajs-direktors: agronoms **J. Biſſeneeks.**

Tirgotaju u. Ruhpneeku Ekonom. Sabeedriba
(uſ kooperatiweem pamateem, ar beedru peedaliſchanos pee pelnas).
Walde Rigâ, leelâ Kehninu eela Nr. 28.
Paſta adreſe: **Rigâ,** paſta kaſte № 872. Telefons № 5291 un 3121.
Noliktawas: **Jelgawâ,** Katolu eelâ Nr. 46, Katolu eelâ Nr. 37 (agrak Jehkuls un Oſcheneeks), **Walkâ,** (agrak P. Saretok), **Wentspilî** (Lahmes namâ), **Ruhjenê** (Roſenberga namâ), **Rehſeknê, Wez-Auzê, Saldû** (Krawinſka namâ). **Tukumâ, Saldû, Dwinſkâ, Murawjewâ.**
Peedahwâ:
Original anglu naftas un ſuhzgahſes motorus
„HORNSBY“.
Turbines, wehja motorus, twaika maſchinas un lokomobiles.
Koka, metala, wilnas un linu apſtrahdaſchanas maſchinas.
Transmiſijas, ſikſnu ripas, ſikſnas, wiſadus inſtrumentus un darba rihkus.
Laiwu motorus:
„Grei“ [Norwegijas] [ſpez. ſwejneekeem]. **„Loke“** [Sweedrijas]. **„Magnet“** [Wahzijas].
Ugunsdroſchus naudas ſkapjus.
Sahgu gaterus, ſeimerus, pendelſahgus, ſchindelmaſchinas u. t. t.
Ugunsdſehſchamàs ſchluhtenes un winu peederumus.
Mahkſligos krama un ſchmirgelmaſas
dſirnawu akmenus,
dſirnawu gangus (paſchas fabrikazijas), ka ari wiſas dſirnawu maſchinas.
Uſnemas dſirnawu, fabriku un darbnitſchu eerihkoſchanu.
Elektriſkas gaiſmas un ſpehka inſtalazijas.
Liftu un branzamo krehſlu eerihkoſchana.

Leel-Seſawas Semkop. Beedrib.
gada ſapulze
tiks notureta **29. janwarî** bijuſchâ Lakaju krogâ pulkſt. 2 deenâ.
Deenas kahrtiba:
1. Jaunu beedru uſnemſchana.
2. Gada pahrſkata nolaſiſchana lihdſ ar rewidentu ſinojumu.
3. Gada pahrſkata peenemſchana.
4. Budſchets tekoſcham 1912. g.
5. Statutu papildinaſchana.
6. Tekoſchas dariſchanas.

NB. Ja minetâ deenâ neſanahktu likumigais beedru ſkaits, tad otra un galiga gada ſapulze tiks notureta 12. februarî tanîs paſchâs telpâs, neſkatotees uſ ſanahkuſcho beedru daudſumu. **Walde.**

Mag.
J. Hertela
apteeku pretschu pahrdotawâ
Jelgawâ, Paſta eelâ № 13.
Peedahwâ wiſadas lauksaimneezibâ, dahrſkopibâ un mahjſaimneezibâ wajadſigàs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wiſados leelumos **Ellas** un **wilnas krahſas, ſeepju ſahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un ſeepes.**
Gumijas prezes.

Eeſuhdſibas,
pahrſuhdſibas un wiſ. lugumrakſtus adminiſtratiw- un teeſu eeſtadem, kà ari kontraktus, obligazijas u. z. pagatawo **Jelgawâ, Paſta eelâ Nr. 12,** augſchâ.

Saleneeku
pagaſta wezakajs zaur ſcho uſaizina ſchi pagaſta peederigos jaunekļus, dſimuſchus laikmetâ no 1. oktobra 1890. g., lihdſ 1. oktobrim 1891. g., peeneſt pagaſta waldei, newehlak kà lihdſ **1. martam** ſch. g., ſinas par gimenes ſtahwokli, iſglihtibu un nodarboſchanos dehl eeſaukſchanas liſtes ſaſtahdiſchanas par 1912. gadu.
Saleneekos 5. janw. 1912. g.
Pag. wezakajs: **K. Springis.**
Skrihweris: **Purmals.**

Drukatas Ekon. Grahmatrnhpn. Sabeedr. agrak G. Landsberga drukatawâ.

tureja ihsu deewkalpojumu, pehz kura behrni waj nu nodseedaja jeb tikai „noskaitija“ kahdu seemas swehtku dseesminu. Beigâs nahza meeloschanâs un paschdarità alus eedserschana. Peedserschanâs, lai nu ari notikas deesgan beeschi, bet tika usskatita par kauna leetu. Tagad leeta eet sawadak. Swehtku swineschana sahkas taisni ar meelastu un eedserschanu. Dserschana lihds nejehdsibai neteek usskatita wairs par nelahgu leetu, bet par ko pilnigi peederigu un peeklahjigu pee swehtkeem. Nawa brihnums, ka jaunà paaudse usaug netizibâ. Ir daudz behrnu. kas lihds skolas laikam nawa basnizas redsejuschi, un daudzâs mahjâs ir welti pehz bihbeles meklet. — t. —

Kurseme.

No Leepajas. Par Leepajas sw. Annas draudzi. Kopsch Leepajas sw. Annas draudse dabuja paschwaldibas teesibas un tajà darbojas no draudzes iswehletee preekschstahwji — schi draudse ir kreetnu soli uz preekschu spehruši daschadas labeerihzibas sinà. Mineschu tikai elektrisko apgaismoschanu, ehrgelem motoru un 2 lihku ratus. Tomehr wehl atleek daudz ko wehletees. Tà peem. ar katru deenu paleek sajuhtamaks draudzes nama truhkums, kurà waretu swehtdeenas skolu un zitas draudzes sapulzes noturet, ari basnizas ehrgeles ir nepeezeeschami pahrlabot, jeb jaunas buhwet. Tomehr par wisàm wajadsibam leelakà ir basnizas apkurinaschana. Zik daudzreiz seemà leelaka sala laikà naw jaatraujas no basnizas apmeklejschanas sewischki wezakeem laudim un behrneem. Tadehl draudzes preekschstahwju starpà no pat paschwaldibas sahkuma eekustinats jautajums par basnizas apkurinaschanu, kuru newar eerihkot pirms nebuhtu wajadzigee lihdzekli sawohkti. Lai drihzaki nahktu pee spraustà mehrka, tad pehdejà laikà eesahka wahkt no draudzes lozekleem seedojumus. Kà skaists peemehrs jaatsihmè tas, ka pirmo un leelako seedojumu preeksch basnizas apkurinaschanas sneedza muhsu zeen. mahzitajs Sandera kgs un mahkš. A. Kalnina kgs. Lai nepaliktu darbs puspadarits, tad buhtu eeteizams, lai katrs draudzes lozeklis sekotu scheem peemehreem — tad mums nebuhs nahkoschà seemà jasalst basnizu apmeklejot. — Tà „L. Atb.“ raksta kahds draudzes lozeklis K.

— Elektro-mechanika Ed. Behrsina izgudrojums. „Leepajas Atbalss“ pagahjuschà gada 258. numurà jau ir plaschàki aprakstita leepajneeka Ed Behrsina paschizgudrotà mechaniskà krahsns, kas mechaniskà zeklà spehj si tumu pawairot un ari masinat, un aprahdita winas leetderiba praktiskà dsihwè. Tagad schajà leetà sinojams sekoschais: Behrsinsch ar sawu izgudrojumu ir bijis ahrzemès un stahjees sakarà ar patentes izgahdaschanas biroju „Confidentia“ Lugano-Maglioso

Wehrà nemamas adreses:

Jelgawas Laukš. Beedribas Krahj-Aizdewu Sabeedriba,
Jelgawà, Katoku eelà 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenâs no pl. 10—2. Bilanze 30. nowembri 1911. g. **4,928,855 r. 20 k.**

Leel-Sesawas krahj-aizdewu kase Jelgawà,
Jelg. Laukšaimneezibas Beedribas namà, Katoku eelà 41. Kantors atwehrts darbdeenâs no pulkst. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawà, Katoku eelà 44, Rigas kantors Leelà Kehnina eelà 28, zitur nodalas un agenturas.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibasapdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uz mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawà, Katoku eelà 44. Rigas kantors Leelà Kehnina eelà 28, zitur nodalas un agenturas.

Jelgawas Laukš. Beedribas Konsuma Weikals.
Katoku eelà Nr 44 Telef 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumà un masumà

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskà Sabeedriba.
Walde **Rigà,** leelà Kehninu eelà Nr. 27, nodalas **Jelgawà,** Katoku eelà Nr. 46 un 37 un **zitàs pilsehtàs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechniski peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

K. Berris un Ko. Jelgawà, Leelajà eelà Nr. 3.
Leelakà spezialitate glaunu apgehrbu izgatawoschanà. Bagats krahjums gatawu apgehrbu, angku- un eeksschemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

pilsehtà, Schweizè. Schis patentes birojs, eekams usnemas starpneezibu uz kahda izgudrojuma patenteschanu, wispirms pahrbauda izgudrojuma wehrtibu, preeksch kam biroja rihzibà ir inscheneeri, elektrotechniki, kimiki un wajadzigàs laboratorijas, Schis birojs izsazijees par Behrsina izgudrojumu loti atsinigi un paregojis winam leelu nahkotni. Kà droschibu, ka izgudrojuma noslehpums netiks izpaušts, Behrsinsch no biroja sanehmis 100,000 franku leelu droschibu weksslos. Uz jauno izgudrojumu, kuru birojs nosauzis par elektrisku karsta gaisa aparatu („Heisluftapparat“), patente drihzumà tikschot izsemta Kreewijà, Wahzijà, Schweizè, Franzijà, Belgijà, Anglijà, Austrijà un Seemel-Amerikas Sabeedrotàs Walstìs. Amerikà patente buhschot nodroschinata uz 17 gadeem, zitàs walstìs uz ihsaku laiku. Birojs wedot sarunas ar kahdàm 500 solidàm firmam. fabrikam, kapitalisteem un akziju sabeedribam par schà izgudrojuma finanseschanu. Wisas patenteschanas formalitates tikschonokahrtotas 2—3 mehneschu laikà.

— Namu ihpaschneeku eewehribai. Tà ka wairaki uz namu ihpaschneekeem atteezoschees jautajumi ir nepeezeeschami kopeji pahrrunà, tad Namu Ihpaschneeku Beedriba sarihko pirmdeen pulksten 8 wakarà Latweeschu Beedribas sahlê jautajumu wakaru. Minetà jautajumu wakarà paskaidros wairakus jautajumus, tadehl eeteizams namu ihpaschneekeem uz sarihkojumu katrà sinà eerasties. —k.

No Wez-Peebalgas. Wez-Peebalgas draudzes mahzitajs 1. janwarî sinoja no kanzeles par daschadu draudzes kasu stahwokli; kases darbojuschàs peeteekoschi. Draudzè dsimuschi 57 puiseni, 46 meitenes, kopà 103 behrni un miruschi 131. Tà tad draudze masinajusès atkal par 28 dwehselem. Eeswehtito schinî gadà wisai maz, tikai 31 jaunekli un 30 jaunawas. Uzsaukti 59 pahri un lauloti 39 pahri. Pahrgahjuschi no pareizticibas lutertizibà 1 wihreetis un 1 seeweete. Deewgaldneeku peerakstiti tuwu pee 7 tuhkstoscheem. Mahjas behrni pahrklausiti 181, to starpà 76 puiseni un 105 meitenes; atskolneeku bijis 47 sehni, 86 meitenes. Pagastu un draudzes skolàs mahzijuschees pawisam 558 skolneeki (zee); darbojuschees 17 skolotaji un 10 skolotajas. Tà ka dr udzes konwentam esot daschi nepamatoti pahrmetumi sagrautàs draudzes skolas leetà, tapehz ka skola tik ilgi neteekot buhweta, tad konwenta atwainoschanai paskaidroja sekoscho: Konwents gahjis 3 zeltus: pirmais bijis, eesneegt luhgumu waldibai, lai ta uzzek skolu, jo soda ekspedizija sagrahwusi skolu bez draudzes wainas. Scho luhgumu kara teesa atraidijusi. Ar otru luhgumu greezàs pee skolu kuratora kunga, kuram esot brihwi kapitali preeksch skolu buhwem. Luhdza, lai atwekletu no teem schìs skolas buhwei to dalu, kas kriht uz schinî draudzè esoschàm pareizticigà grafa Scheremetjewa muischam, pahri par 10 tuhkstosch rbl. Atbilde wehl neesot sanemta. Treschais luhgums eesneegts gubernas waldei lihdz ar skolas planu un aprehkinu, uzlekot buhwes izdewumus semneeku pagasteem un luteranu muischam, atskaitot grafa muischu dalu. Izstruhkstoscho grafa Scheremetjewa daku waretu sam hkt kà nebuht zitadi no pagasteem jeb seedojumeem; bet luhgums ir tizis atraidits. Tagad schis luhgums esot eesneegts ministrijai, esot jagaida atbilde, uz kuras esot wiswairak ze ibu. (L.)

No Jelgawas.

Apgbala teesa isteesaja sawà 12. janwara sehdè sekoschas leetas:

Pret Singera akziju sabeedribas agentu 28 g. wezo Gustawu Bellinu. Sabeedribas kontroleeris Janis Baumanis, luhkodams zauri no Bellina eesneegto pahrskatu par pahrdotàm schujmaschinam, atrada, ka pehdejais naw eemaksajis sabeedribai 242 rbl. 15 kap. Bellinsch atsinàs, ka izstruhkstoscho sumu esot isschkehrdis uu izdewa Baumanim rokàu, kurà aplezinaja, ka mineto sumu izdewis sawàm wajadzibam. Pehz tam Bellinu atstahja wehl taî paschà weetà, lihdz kamehr tas atpelnitu isschkehrdeto naudu, tikai naudas eekasescha nu tam tahlak wairs neustizeja un atnehma tam kontrolmarkas, kuras der par pee-

rahdijumu, ka pirktà maschina famaksata. Kad Bellinsch 1910. gadà isschkehrdeto naudu bij atmaksajis, to atlaida. Drihs pehz tam israhdijàs, ka Bellinsch tomehr turpinajis naudas eekaseschanu sew par lobu, pee kam leetojis jau leetotas kontrolmarkas. Teesa atsina Bellinu par wainigu un noteesaja to uz wisu teesibu un preekschrozibu atnemschanu un 8 mehn zeetumà. Singera sabeedribai par labu peespreeda no wina peedsiht 290 rublus. 2) Pret Matkules pagasta semneekeem — 43 g. wezo Andreju Jetsche, 29 g. wezo Jani Buschbergii un 43 g. wezo Jekabu Kronbergi, behk neslawas zelschanas Matkules pagasta skrihwerim Wolratam, zaur kahdu suhdsibas raksiu, kuru eesneeguschi gubernatoram un semneeku leetu komisijai. Apsuhdsetos aisstahweja swehrinatee adwokati Tschakste un Sterste, jo gaischi attehlodami kahrtibu pagastu waldès. Peerahdijumu truhkuma dehl teesa wisus trihs apsuhdsetos attaisnoja. Atteezibà pret Kronbergi taisits aismuguras spreedums.

Wisaugstaki apbalwots. Schejeenes gimnasijas II. klases skolens Jazijnitsch, Wisaugstaki apbalwots ar sudraba medali pee Wladimira lentas. Pahri gadus atpakal J. isglahbis pee Majoreem slihkoni.

Sahdsibas. Trakteerneekam Feldmanim, Salajà eelà Nr. 36, nosagtas 13. janwarî 8 silona kaula biljarda bumbas. — Salajà eelà Nr. 2 dsihwojoscham Teoborim Lidebooham uslaustis 14. janwarî skapis un issagts sudraba kabatas pulksteenis ar kehditi un breloku 25 rbl. wehrtibà. — Otrà deenà apzeetinoja slepenpolizijas agents Sekerschitzkijs Salajà eelà kahdu jaunu, schaubigu wihreeti, kuru doma a schaî sahdsibà par wainigu. Slepenpolizijà pee noklauschinaschanas tas usdewàs par 16 gadus wezo Wentspils aprinka, Suhras pag. semneeku J. Platbahrdu un atsinàs par wainigu. Pulksteni tas esot paslehpis Salajà eelà Nr. 33, sehtà skaidàs, kur to ari atraba kabatas drahninà eetihtu. Abus nodewa pehz peederibas: pulksteni — wina ihpaschneekam, bet Platbahrdi — teesai.

Laupischana. Werai L., dsihwojoschai Sluhschu eelà Nr. 14, usbruka 9. janwara wakarà, Petera eelà, kahds jauns nepasihstams wihreetis, israhwa tai rokas sominu ar 3 rbl. 61 kap. un tumsà aisbehga.

Paschslepkawiba. Pee Schagares pagasta peerakstito, 19 g. wezo galdneeka mahzekli Kahrli Gulewizu atraba 13. janwara rihtà, Esera eelà Nr. 14, malkas schkuhniti pakahruschos. Pee wina atraba sihmiti ar usraksiu: „Naw wehrts dsihwot."

Sarkans karogs ar sinameem usraksteem bijis uswilkts Krona-Wirzawas parkà. Aprinka preekschneeka jaunakais palihgs Suschewitzs lizis to 10. janwarî nonemt.

Par otra patstahwiga mahzitaja peenemschann Nikolaja draudsei. (Esuhtits.) „Wairaki Nikolaja basnizas draudses lozekli" sawas jauna gada „wehleschanàs", sihmejotees uz jawu basnizu issaka newis mahzitajam waj basnizas waldei, bet zaur awisi „Tehwiju". Wini ir tahdi basnizas zeenitaji, ka eet uz beewnamu newis weenreis, bet trihs reis katrà swehtdeenà — no rihta, uz behrnu beewkalposchanu un pawakarè. Wini naw raduschi, ka kesteris jeb diakons notur luteru basnizà beewkalposchanu, kà tas noteekot Nikolaja basnizà pehzpusdeenam. Te nu god. „wairakeem draudses lozekleem" drusku misejees, jo paghjuschà gadà, zik scho rindinu rakstitajam sinams, kesteris nekad pehzpusdeenas beewkalposchanas naw turejis. Kà meera mihlotaji Jelgawas pilsoni pasihst tikai sawu mahju un Nikolaja basnizu. Wini ne pa ausu galam naw dsirdejuschi, ka Kreewijà luteru draudsem truhkst mahzitaju un ka weetu weetam ispalihdsas ar diakoneem (neteologeem), kà p. peem. Rigà, Jelgawà pee mahzu draudsem u. z. Kad nu Nikolaja basnizà ari neteologs pagaidam notur behrnu beewkalposchanas, tad wineem ta neparasta leeta. Wini wehlas otra patstahwiga mahzitaja peenemschanu. Bet otra patstahwiga mahzitaja peenemschana un lihdz ar to atsewischkas draudses nodibinaschano naw wis tik weegli un ahtri isdarama, kà „wairaki draudses lozekli" to sew istehlojas, un neatkarajas wis no basnizas preekschstahwibas labàs gribas ween. Warbuht, ka paschapsinigee „wairaki draudses lozekli" turpmak pasinos atklahtibai, zik wini katrs pa gadu maksajuschi preeksch basnizas ustureschanas! Ari kahds draudses lozeklis.

„T."

Atgadijums fabrikà. Zeturtdeen, 12. janwarî, pulksten 5 pehz pusdeenas, bij. Maksa Grebnera waska drehbu fabrikà atgadijàs sekoschais notikums: Strahdneeks W., uslikdams maschinai walzi, misejàs, un walzis uskrita blakus stahwoscham strahdneekam E. uz kahjam. Par to saniknojees E. sakehra walzi un swehla ar to W. pa galwu. Eewainojums par laimi naw bihstams. E. atlaists no darba; fabrikas administrazija ussahkusi ismekleschanu. Kapteins.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Jelgawas Sw. Nikolaja basnizà: swehtdeen, 22. janwarî, pulksten 1/2 10 preeksch pusdeenas mahzitajs Reinhards.

Ussaukti: Roberts Dause ar Minnu Anetti Singer.

Mirusschi: Lawihse Lahzis 85 g. w., Alwine Antonie Marta Anschkenewitz 17 g. w., Janis Dahrsneek 79 g. w., Janis Abelit 57 g. w., Jahnis Mikel Schurka 100 g. w. un Jahnis Bultneek 55 g. w.

Deewkalposchanas Jelgawas Sw. Annas basnizà. Swehtdeen, 22. janwarî plkst. 10 no rihta mahzitajs Fr. Bernewitz.

Ussaukti: Kristaps Zelms ar Annu Bluhm, Karlis Jahans Richters ar Anetti Emiliju Kalnin, Janis Alfreds Kristin ar Theklu Burgel, Janis Kruhminsch ar Katrini Mutildi Rateneek, Jehkabs Martinsch Adamsons ar Annu Paulini Peterson, Johnis Teodors Petersons ar Anetti Linu Adamson, Jahnis Uhbarsts ar Emiltju Ruhs, Karlis Trikowstis ar Ottiliju Freiman un Jehkabs Taurin ar Lisetti Rudsis.

Mirusschi: Greeta Bluhm 47 g. w., Krischjahnis Beizons 83 g. w., Dawus Rekerts 85 g. w., Anna Araj 90 g., Ottilija Klawa 4 g. w., Dawus Neimanis 87 g. w.

Wehstules un Atbildes.

A. D. — R. Daku no suhtijuma isleetosim. Paldees!

J. K. — L. Ta gan pa dakai juhsu pascha waina.

D. R. — El. Wehleto issuhtijàm.

E. L. — Jelg. Luhdsam pee isdewibas peenahkt rebakzijà.

Wisjaunakàs sinas.

Maskawà, 13 janw. Gubernas semstes sapulze isteizàs par 4 g. ilga mahzibas kursa eeweschanu gubernas pirmmahzibas skolàs.

Parisè, 26. (13.) janwarî. Frantschu-italeeschu inzidents isbeigts.

Berlinè, 26. (13.) janwarî. Schweizè notika nopeetna sadursme starp mahzeem un poleem. Issaukts kara spehks. Eedsihwotaji baidas no tahlakam poku patwaribam.

Lisabonè, 26. (13.) janw. Laukstrahdneeku streikà peedalas 50,000 zilweki. Ari fabrikàs darbi pahrtraukti. Nodomats sarihkot generalstreiku.

Kristianijà, 26. (13.) janw. Slehgta konferenze Spizbergenas jautajumà.

Atenàs, 26. (13.) janw. Katalonijà semes trihze ispostija wairak sahdschas. 8 zilweki dabuja galu, 2 eewainoti. Apakschsemes gruhdeeni turpinas.

Tokijà, 26. (13.) janw. Nazionalistu liders Junkajs, kursch atgreesàs no Schanhajas, paskaidroja kahdà partijas miinà, ka Japanai jaatsihst Kinas republika.

Buenos Airesà, 26. (13.) janw. Diplomatiska satiksme starp Argentinu un Paragwaju pahrtraukta.

Rio de Schaneirà, 26. (13.) janw. Politiskas sadursmes atjaunojas ar jaunu spehku. Bahijà ispostitas un nodedsinatas to laikrakstu ehkas, kuri pabalstija Skabra kandidaturu. Tirdsneeziba apstahjàs. Fort-Alezà, Sewaras walsts galwas pilsehtà, stahwoklis nopeetns.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskà (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."
Atbildigais redaktors: R. Purinsch (Purinu Kläws).